

EXPUNERE DE MOTIVE

Secțiunea 1

Titlul prezentului act normativ

Lege pentru aprobarea Ordonanței de urgență a Guvernului privind luarea unor măsuri în domeniul învățământului și cercetării, precum și în ceea ce privește plata sumelor prevăzute în hotărâri judecătorești devenite executorii în perioada 1 ianuarie – 31 decembrie 2013

Secțiunea a 2-a

Motivul emiterii actului normativ

1. Descrierea situației actuale

1.1 Aplicarea unor prevederi ale Legii educației naționale nr. 1/2011 cu modificările și completările ulterioare este imposibil de asigurat, astfel încât este necesar să fie prorogată aplicarea acestora până la 31 decembrie 2013.

Urmare a faptului că de 4 ani, începând cu semestrul I al anului universitar 2008-2009 și până în prezent, nu s-au realizat promovări pentru funcția didactică de profesor universitar, iar criteriile de abilitare conform Legii 1/2011 cu modificările și completările ulterioare, au fost publicate abia în luna octombrie 2011; în condițiile în care realizarea unei teze de abilitare necesită pentru documentare și elaborare cel puțin un an, universitățile se află în prezent în imposibilitatea de a solicita la ARACIS evaluării/reevaluării întrucât nu îndeplinesc criteriile privind reprezentarea pe funcții didactice - minim 20% profesori.

Legea nr. 128 din 12 iulie 1997 privind Statutul personalului didactic a menținut funcțiile de educator și învățător consacrate prin Legea 6 din 1969 întrucât aceste funcții corespund exigențelor de educație la cele două nivele de educație, preșcolar și primar.

Calitatea de profesor este, așa cum se constată din experiențele copiilor din grădinițe și clasele I-IV, semnalate de către părinții acestora (de exemplu certuri între profesori și copii de 6 ani), prea înaltă pentru acest tip de educație.

Valoarea profesională și impactul practicii pedagogice specifice asupra elevilor de la 14 – 18 ani din liceele pedagogice nu se poate înlocui cu competențele pedagogice, teoretice și practice dobândite în ciclul de licență, acestea nefiind suficiente pentru a

stăpâni relația profesor – preșcolari/școlari. Conținutul disciplinelor pedagogice și practica pedagogică din ciclul de licență nu răspunde în totalitate nevoilor specifice vârstelor 3 – 10 ani.

Desființarea funcției didactice de educator și a celei de învățător prevăzute de art. 5 alin.(1) lit.a și b din Legea 128/1997, abrogată prin Legea 1/2011 a fost o măsură cel puțin inoportună, fiind neconformă cu realitatea din sistemul de învățământ preuniversitar unde funcționează aproximativ 33500 de cadre didactice din care aproximativ 14300 încadrate ca educatori și aproximativ 28500 încadrate ca învățători.

Față de cele de mai sus sunt absolut necesare și următoarele modificări asupra Legii educației naționale nr. 1/2011, cu modificările și completările ulterioare referitoare la:

- stabilirea numărului maxim de ore din planurile-cadru de învățământ și ponderea disciplinelor obligatorii, respectiv a celor opționale în planurile-cadru. Prevederile existente în acest moment sunt mult prea detaliate pentru un act normativ de nivel de lege și sunt prea restrictive, conducând la imposibilitatea elaborării unui plan-cadru echilibrat, în care să poată fi incluse disciplinele fundamentale și numărul de ore necesar pentru atingerea competențelor cheie prevăzute de Legea educației naționale nr. 1/2011, cu modificările și completările ulterioare. Elaborarea unui nou curriculum național se impune cu necesitate, pe de o parte pentru că Legea educației naționale nr. 1/2011 cu modificările și completările ulterioare, o impune și, pe de altă parte, pentru că evoluția societății românești și nevoia de aliniere la tendințele de dezvoltare a educației din întreaga lume o cer. În acest moment, a fost elaborat planul-cadru de învățământ pentru clasa pregătitoare și clasele I, II și programele școlare pentru clasa pregătitoare. Procesul de elaborare a noului curriculum trebuie, în mod necesar, continuat pentru anul școlar 2013-2014 cu elaborarea programelor școlare și a manualelor pentru clasa I și, ulterior, pentru clasele următoare. În același timp, având în vedere faptul că modificarea curriculumului nu se poate face decât an cu an, ceea ce conduce la o durată apreciabilă a unui ciclu de reformă curriculară, este necesar să se înceapă elaborarea și aplicarea de noi programe școlare și la clasele de început de ciclu: clasa a V-a și clasa a IX-a. Pentru ca aceasta să se poată întâmpla încă din anul școlar 2013-2014, este nevoie de elaborarea urgentă a planului-cadru pentru toate clasele din învățământul preuniversitar, ceea ce nu se poate face în condițiile restrictive impuse de actualele prevederi legale.

- asigurarea posibilității de pregătire în domeniul psihopedagogic pentru studenții și absolvenții care optează pentru profesiunea didactică până la absolvirea studiilor de către prima promoție de studenți admiși la programe de studii universitare organizate conform Legii educației naționale nr. 1/2011, cu modificările și completările ulterioare;

- necesitatea instituirii unei soluții legislative tranzitorii pentru educatorii și învățătorii încadrați în sistemul de învățământ nefiind posibilă disponibilizarea acestora. În acest sens se propune instituirea unui termen de grație în interiorul căruia actualii educatori și învățători să-și completeze studiile în profilul postului. În plus, numărul profesorilor pentru învățământul preșcolar și primar nu acoperă nevoile sistemului, întrucât, în prezent, anual finalizează studiile de specialitate, în profilul postului, aproximativ 1200 de absolvenți care au vocația de a participa la concursurile de titularizare și de a fi încadrați ca profesori. În acest context, pentru a înlocui aproximativ 33500 de educatori și învățători ar fi necesari aproximativ 28 de ani, cu condiția ca

numărul de absolvenți să fie constant și capacitatea de școlarizare să se mențină la același nivel. Pentru acest motiv se propune prin excepție păstrarea funcțiilor de educator și învățător.

- instituirea unei soluții legislative echitabile pentru personalul didactic - încadrat în prezent în învățământul preșcolar și primar, după caz, pe funcția de educator/educatoare sau învățător/învățătoare – având calitatea de absolvenți ai liceelor pedagogice, ai școlilor postliceale pedagogice, ai colegiilor universitare de institutori sau ai altor școli echivalente, și care la această dată au absolvit cu diplomă de licență, în sensul de a li se recunoaște dreptul la încadrare ca profesori pentru învățământ preșcolar, respectiv profesori pentru învățământ primar, pe baza diplomei de licență.

- instituirea alternativei legale necesare pentru acoperirea normelor cu titulari în învățământul preuniversitar, precum și crearea posibilității de asigurare a conducerii de doctorate, în condițiile în care instituția abilitării este încă costisitoare și numărul celor care s-au înscris pentru a dobândi dreptul de conducere de doctorat este foarte mic în raport de necesități, situație care ar putea determina închiderea de școli doctorale;

- stabilirea numărului de norme didactice pentru o persoană trebuie să intre în competența instituțiilor de învățământ superior, având în vedere, pe de o parte faptul că unele cadre didactice desfășoară activitatea de cercetare în laboratoare însă altele nu au opțiune și obligație;

- vârsta reprezintă unul dintre criteriile de discriminare conform OG 137/2000, astfel încât este necesar să se elimine această normă discriminatorie instituită de Legea 1/2011. Merită reținut faptul că MECTS a fost reclamat și acționat în judecată pentru acte și fapte de limitare a exercitării unor drepturi legale efectuate pe criteriul de vârstă;

- stabilirea ordonatorului principal de credite prin bugetul căruia se finanțează transportul elevilor și studenților pe calea ferată și cu metroul;

- mandatele actualilor membri ai Consiliului Agenției de Asigurare a Calității în Învățământul Superior a expirat la data de 14 octombrie 2012, ceea ce determină imposibilitatea continuării activității acestei agenții de asigurare a calității în învățământul superior, precum și a menținerii calității de membru în Registrul EQAR. În plus, blocarea activității ARACIS conduce la imposibilitatea realizării evaluărilor în vederea autorizării, acreditării și asigurării calității în sistemul de învățământ superior;

- membrii Consiliului Agenției de Asigurare a Calității în Învățământul Superior sunt personalități cu experiență în domeniul asigurării calității care se impune a fi valorificată în continuare. Totodată, actualul Consiliu se confruntă cu un volum mare de activități datorat modificărilor legislative. În ceea ce privește reprezentantul organizațiilor neguvernamentale în cadrul Consiliului, acesta nu și-a putut dovedi utilitatea neavând calitatea de cadru didactic cu experiență în asigurarea calității.

În prezent, modul de constituire, organizare și funcționare al institutelor naționale de cercetare-dezvoltare este reglementat de Ordonanța Guvernului nr.57/2002 privind cercetarea științifică și dezvoltarea tehnologică.

Acest act normativ prevede faptul că institutele naționale au patrimoniu propriu și administrează patrimoniul public și privat al statului pentru asigurarea desfășurării activității și funcționează în coordonarea unui organ de specialitate al administrației publice centrale.

Conform prevederilor aceluiași act normativ, atât institutele naționale de cercetare-dezvoltare, cât și instituțiile de învățământ superior acreditate, potrivit legii, fac parte din sistemul național de cercetare științifică.

1.2 Potrivit OUG nr.71/2009 privind plata unor sume prevăzute în titluri executorii având ca obiect acordarea de drepturi salariale personalului din sectorul bugetar, plata sumelor prevăzute prin hotărâri judecătorești având ca obiect acordarea unor drepturi de natură salarială stabilite în favoarea personalului din sectorul bugetar, devenite executorii până la data de 31 decembrie 2011, se realizează eșalonat în perioada 2012-2016. De asemenea potrivit art. 14 din OUG nr.17/2012 privind reglementarea unor măsuri fiscal-bugetare au fost eșalonate pe aceeași perioadă și titlurile devenite executorii în cursul anului 2012. Aceste măsuri de eșalonare la plată a titlurilor executorii au fost adoptate în contextul crizei economice și financiare mondiale și a constrângerilor bugetare, pentru asigurarea stabilității și sustenabilității finanțelor publice având în vedere impactul considerabil al acestor titluri, de peste 7 miliarde lei.

În continuarea acestor măsuri, este necesar ca și plata titlurilor executorii obținute după data de 1 ianuarie 2013 să se efectueze eșalonat pe o perioadă de 5 ani, asigurându-se astfel atât sustenabilitatea financiară cât și aplicarea unui tratament egal pentru angajații din sectorul bugetar care au obținut în instanță astfel de titluri.

2. Schimbări preconizate

2.1 Aplicarea și respectarea prevederilor Legii educației naționale nr. 1/2011, cu modificările și completările ulterioare, în condițiile în care, în prezent, anumite dispoziții ale acestui act normativ sunt imposibil de executat având în vedere constrângerile financiare.

În plus, apare necesitatea abrogării alineatului (5) lit b. din art. 301 al Legea educației naționale nr. 1/2011, cu modificările și completările ulterioare, deoarece prin acesta se condiționează obținerea atestatului de abilitare în vederea promovării în funcția didactică de profesor universitar. Abrogarea se impune pentru a se putea asigura derularea, în condiții optime, a procesului de evaluare a instituțiilor de învățământ superior în vederea obținerii, după caz, a acreditărilor sau a autorizațiilor de funcționare provizorie, având în vedere că numărul de profesori universitari reprezintă criteriu obligatoriu în asigurarea calității. Totodată, se statuează rolul "abilitării" în conducerea de lucrări de doctorat.

Nu necesită măsuri tranzitorii care să rezulte din abrogarea alin. (5) lit.b a art. 301 din Legea educației naționale nr. 1/2011, cu modificările și completările ulterioare, întrucât obținerea abilitării asigură dreptul de a conduce doctorate și nu împiedică asupra promovării în funcția de profesor universitar.

Prezenta ordonanță propune modificarea prevederilor Legii educației naționale nr. 1/2011, cu modificările și completările ulterioare, referitoare la numărul de ore din planurile-cadru pentru învățământul preuniversitar și la ponderea disciplinelor obligatorii, respectiv opționale din planurile-cadru, astfel încât în lege să fie formulate doar principii generale de elaborare a curriculumului național, iar detaliile privind numărul de ore, disciplinele obligatorii și numărul de ore alocat acestora, respectiv numărul de ore alocat disciplinelor opționale să fie stabilit, ca și până acum, prin

planurile-cadru aprobate prin ordin al ministrului educației, cercetării, tineretului și sportului. Aceasta permite luarea deciziilor privind curriculumul național după consultarea cu cadrele didactice și specialiștii în domeniul pedagogiei și în funcție de nivelul de vârstă al elevilor, de specificul diferitelor filiere/profiluri/specializări sau calificări care există în învățământul preuniversitar sau care vor apărea, în funcție de solicitările pieței muncii.

Totodată se urmărește asigurarea posibilității de utilizare a resurselor umane calificate necesare desfășurării procesului educațional din sistemul de învățământ.

Instituirea unei soluții legislative care să asigure posibilitatea recunoașterii dreptului de a fi încadrate ca profesori, cadrelor didactice încadrate, în prezent, ca educator sau învățător, în învățământul preșcolar și primar având calitatea de absolvenți ai liceelor pedagogice, ai școlilor postliceale pedagogice, ai colegiilor universitare de institutori sau ai altor școli echivalente, și care au absolvit cu diplomă ciclul I de licență. În plus, se menține competența de formare a liceelor pedagogice pentru funcțiile de educator și învățător alături de educator-puericultor.

De asemenea se statuează cadrul legal, cu caracter tranzitoriu, necesar formării psihopedagogice pentru personalul didactic din învățământul preuniversitar până la organizarea masterului didactic.

Stabilirea competenței instituțiilor de învățământ superior de a aprecia asupra numărului de norme ce pot fi exercitate de către cadrele didactice.

Eliminarea discriminării instituite pe bază de vârstă asupra persoanelor care continuându-și activitatea li s-a restricționat exercitarea completă a drepturilor dobândite anterior împlinirii vârstei de pensionare.

Prin măsura numirii provizorie, de către ministrul educației a membrilor Consiliului Agenției de Asigurare a Calității în Învățământul Superior (ARACIS) dintre persoanelor care au îndeplinit această calitate anterior se asigură continuarea și realizarea procedurilor de evaluare periodică a ARACIS de către ENQA și menținerea acestuia în Registrul EQAR. Menționăm faptul că în prezent ARACIS este singura agenție de asigurare a calității în învățământul superior, membru cu drepturi depline ENQA și nominalizată în Registrul EQAR.

Eliminarea numărului de mandate pentru membri Consiliului ARACIS le oferă acestora posibilitatea de a participa la concurs și în acest mod se poate valorifica experiența acumulată în domeniul asigurării calității. În ceea ce privește reprezentantul organizațiilor neguvernamentale acesta poate deveni membru prin participarea la concurs, în condițiile legii.

Prin prezentul proiect de act normativ se instituie posibilitatea de organizare a institutelor naționale de cercetare-dezvoltare, în subordinea unei instituții de învățământ superior de stat, acreditate, potrivit legii. În felul acesta se creează posibilitatea utilizării mai eficiente atât a resurselor oferite de instituțiile de învățământ superior de stat cât și

cele existente la nivelul institutelor naționale de cercetare-dezvoltare.

Consecințele negative ce decurg din nepromovarea acestui proiect de ordonanță de urgență vizează, pe de o parte imposibilitatea asigurării stabilității financiare iar pe de altă parte gravele tulburări ale procesului educațional ca urmare a actualelor măsuri cu caracter organizatoric, astfel:

1. Aspecte care conduc la instabilitate financiară derivă:

- a. din riscul iminent de acționare în justiție a MECTS întrucât datorită constrângerilor financiare statul nu asigură dreptul la finanțarea de bază pentru toți preșcolarii și pentru toți elevii din învățământul primar, gimnazial, profesional și liceal de stat, particular sau confesional acreditat, precum și pentru elevii din învățământul postliceal special de stat;
- b. Iminența declarării ca neeligibile a unor cheltuieli efectuate pentru finanțarea de proiecte doctorale și postdoctorale din POSDRU ca urmare a faptului că situația juridică (scrierea și contractarea finanțării respectivelor proiecte) s-a născut anterior intrării în vigoare a Legii 1/2011, lege care modifică, pe de o parte, unele dintre condițiile de acces la studiile postdoctorale iar pe de altă parte, s-a diminuat inadmisibil numărul conducătorilor de doctorat. În aceste cazuri sunt și consecințe de perturbare a bunului mers organizatoric instituțional deoarece, în orice moment, o evaluare instituțională sau a programelor de studii expune multe dintre instituțiile de învățământ riscului ridicării acreditării.

2. Aspectele organizatorice se referă la:

- a. Imposibilitatea elaborarea curriculumului național, întrucât procesul de aprobare a manualelor școlare alternative este unul complex și de durată, iar pentru a putea fi încheiat la începutul lunii iunie 2013, ofertele de manuale trebuie depuse până la începutul lunii martie 2013. Programele școlare trebuie să fie elaborate, aprobate și puse la dispoziția autorilor de manuale cu cel puțin 2-3 luni înainte de termenul prevăzut pentru depunerea propunerilor de manuale, în vederea evaluării. Programele școlare nu pot fi elaborate decât după aprobarea planului-cadru, întrucât acesta stabilește disciplinele obligatorii și numărul de ore alocate acestora, așadar, din cele expuse mai sus, reiese extrema urgență a reglementării referitoare la elaborarea curriculumului național.
- b. neasigurarea finanțării programelor de master didactic atât în anul 2012 cât și în anul 2013 determină imposibilitatea formării pentru cariera didactică situație care conduce la lipsa cadrelor didactice calificate în sistem.
- c. perturbarea gravă a actului educațional, imposibilitatea de asigurare cu profesori la clasă prin continuarea procesului de pensionare forțată și păstrarea restricționării actualului regim al cumulului cu pensia.
- d. Imposibilitatea asigurarea continuității procesului de evaluare externă internațională a ARACIS sub coordonarea ENQA în vederea menținerii listării acesteia în Registrul European de asigurare a calității EQAR,

deoarece membrii Consiliului ARACIS aleși pentru mandatul 2009 – 2012 și-au finalizat mandatul.

2.2 Prin prezenta ordonanță de urgență se propune ca plata sumelor prevăzute prin hotărâri judecătorești având ca obiect acordarea unor drepturi de natură salarială stabilite în favoarea personalului din sectorul bugetar, devenite executorii în perioada 1 ianuarie 2013 – 31 decembrie 2013, se va realiza după o procedură de executare care începe astfel:

- a) în primul an de la data la care hotărârea judecătorească devine executorie se plătește 5% din valoarea titlului executoriu;
- b) în al doilea an de la data la care hotărârea judecătorească devine executorie se plătește 10% din valoarea titlului executoriu;
- c) în al treilea an de la data la care hotărârea judecătorească devine executorie se plătește 25% din valoarea titlului executoriu;
- d) în al patrulea an de la data la care hotărârea judecătorească devine executorie se plătește 25% din valoarea titlului executoriu;
- e) în cincilea an de la data la care hotărârea judecătorească devine executorie se plătește 35% din valoarea titlului executoriu.

Secțiunea a 3-a

Impactul socio-economic al prezentului act normativ

1. Impactul macroeconomic

Prezentul act normativ nu are impact macro-economic.

2. Impactul asupra mediului de afaceri

Prezentul act normativ nu are impact asupra mediului de afaceri.

3. Impactul social

Prezentul act normativ are ca scop asigurarea posibilității de formare pentru cariera didactică a absolvenților masterului didactic admiși, după intrarea în vigoare a Legii 1/2011, la programe de studii de licență prin departamentele de specialitate din cadrul instituțiilor de învățământ superior.

4. Impactul asupra mediului

Proiectul de act normativ nu se referă la acest subiect.

5. Alte informații

Secțiunea a 4-a

Impactul financiar asupra bugetului general consolidat, atât pe termen scurt, pentru

Prezentul act normativ nu are impact asupra bugetului general consolidat.

Secțiunea a 5-a

Efectele prezentului act normativ asupra legislației în vigoare

1. Proiecte de acte normative suplimentare

Prezentul act normativ nu se referă la acest subiect.

2. Compatibilitatea proiectului de act normativ cu legislația comunitară în materie

Prezentul act normativ nu se referă la acest subiect.

3. Decizii ale Curții Europene de Justiție și alte documente

Prezentul act normativ nu se referă la acest subiect.

4. Evaluarea conformității

Prezentul act normativ nu se referă la acest subiect

5. Alte acte normative și/sau documente internaționale din care decurg angajamente

Prezentul act normativ nu se referă la acest subiect

6. Alte informații

Secțiunea a 6-a

Consultări efectuate în vederea elaborării prezentului act normativ

1. Informații privind procesul de consultare cu organizațiile neguvernamentale, institute de cercetare și alte organisme implicate

Nu este cazul

2. Fundamentarea alegerii organizațiilor cu care a avut loc consultarea, precum și a modului în care activitatea acestor organizații este legată de obiectul actului normativ

Prezentul act normativ nu se referă la acest subiect.

3. Consultările organizate cu autoritățile administrației publice locale, în situația în care actul normativ are ca obiect activități ale acestor autorități, în condițiile Hotărârii Guvernului nr. 521/2005 privind procedura de consultare a structurilor asociative ale autorităților administrației publice locale la elaborarea proiectelor de

acte normative

Prezentul act normativ nu se referă la acest subiect.

4. Consultările desfășurate în cadrul consiliilor interministeriale în conformitate cu prevederile Hotărârii Guvernului nr. 750/2005 privind constituirea consiliilor interministeriale permanente

Prezentul act normativ nu se refera la acest subiect.

5. Informații privind avizarea de către:

- a) Consiliul Legislativ**
- b) Consiliul Suprem de Apărare a Țării**
- c) Consiliul Economic și Social**
- d) Consiliul Concurenței**
- e) Curtea de Conturi**

Proiectul de act normativ a fost avizat favorabil de către Consiliul Legislativ prin avizul nr. 1103/19.12.2012

6. Alte informații

Actul normativ a fost avizat de Departamentul pentru Relația cu Parlamentul din punctul de vedere al oportunității promovării acestora.

Secțiunea a 7-a

Activități de informare publică privind elaborarea și implementarea actului normativ

1. Informarea societății civile cu privire la necesitatea elaborării actului normativ

Au fost respectate dispozițiile Legii nr.52/2003 privind transparența decizională.

2. Informarea societății civile cu privire la eventualul impact asupra mediului în urma implementării actului normativ, precum și efectele asupra sănătății și securității cetățenilor sau diversității biologice

Prezentul act normativ nu se referă la acest subiect.

3. Alte informații

Secțiunea a 8-a

Măsuri de implementare

Față de cele prezentate, a fost elaborat proiectul de Lege anexat pentru aprobarea Ordonanței de urgență a Guvernului privind luarea unor măsuri în domeniul învățământului și cercetării, precum și în ceea ce privește plata sumelor prevăzute în hotărâri judecătorești devenite executorii în perioada 1 ianuarie – 31 decembrie 2013.

PRIM-MINISTRU
VICTOR-VIOREL BONTA

The image shows the official stamp of the Prime Minister of Romania, which is a circular seal containing the coat of arms of Romania and the text "GUVERNUL ROMÂNIEI" and "PRIM-MINISTRU". Overlaid on this stamp is a handwritten signature in black ink.